

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za celo leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto.... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 144. — ŠTEV. 144.

NEW YORK, TUESDAY, JUNE 21, 1921. — TOREK, 21. JUNIJA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

KONVENCIJA AMERICAN FEDERATION OF LABOR

PRISTAŠI NEODVISNE IRSKE RAZDELJENI GLEDE VPRAŠANJA BOJKOTIRANJA ANGLEŠKEGA BLAGA. — BOJ NA KONVENCIJI SAMI.

Denver, Colo., 20. junija. — Razkol med dvema taboroma pristajev irske neodvisnosti na tukajšnji konvenciji Ameriške delavske federacije se je pogloobil tekom preteklega večera, ko je večina podpisnikov resolucije, ki je zahtevala bojkotiranje angleškega blaga, objavila, da je naprosila resolucijski komitej za dovoljenje, da sme umakniti to resolucijo.

Dočim so delegati, ki nasprotujejo bojkotni resoluciji, sestavljali svojo prošnjo, so izdali podpiralec te resolucije objavo, v kateri se glasi, da bodo ponesli boj prav v zborovalnico samo. Izjavili so, da nastopajo tako soglasno z željami Valere, "predsednika irske republike".

Na drugi strani pa je skupina delegatov, ki nasprotuje bojkotu ter priporoča sprejem manj drastične resolucije, objavila brzojavko Harry Bolanda, tajnika de Valere v New Yorku, v kateri je slednji zanikal trditve, da je bojkotna resolucija uradna resolucija irske republike.

— Hočem izjaviti, da se nisem na noben način umešaval v zadeve Ameriške delavske federacije ali se skušal vmešavati — je brzojavil Boland v odgovor na tozadevna vprašanja.

— Mi iščemo simpatij in podpore Ameriške delavske federacije, a dobro razumemo, da je edino stvar delegatov samih določiti, če sploh, kakšnim simpatijam naj se da izraza in kakšno podporo naj se nudi.

AEROPLAN, KATEREGA ŽENE ČLOVEŠKA SILA.

Pariz, Francija, 18. junija. — Uspešen polet z aeroplanom, katerega goni z nogami, se je danes neoficijelnim pripisalo Gabrielu Poulain, znanemu francoskemu biciklistu. Ta čin je bil završen tekom uradnih preizkusov za Peugeot darilo v znesku 10,000 frankov za prvega, ki bo uspešno zapustil tla ter poletel na razdaljo desetih metrov z uporabo človeške gonilne sile.

Poroča se, da je Poulain večkrat izpolnil pogoje, katere so stali za to darilo.

CARUSO POŠILJA POZDRAVE.

Sorrento, Italija, 18. junija. — Enrico Caruso živi tukaj priprosto življenje ter se mu počasi vrača zdravje po resni bolezni, ki ga je napadla tekom preteklih zim. V odgovor na vprašanja glede njegovega zdravstvenega stanja ter delovanja izza časa, ko je zapustil Ameriko, je rekel: — Počasi se mi vrača zdravje, a absolutno potrebno je zame živeti za enkrat priprosto življenje. Prosim, sporočite moje pozdrave vsem ameriškim prijateljem v upanju, da se bomo kmalu zopet videli.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potom naše banke izvršujejo po niski ceni, saneljivo in hitro. Včrta so bile naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

Rasplošila na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovalni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.

300 kron	\$2.35	1,000 kron	\$7.50
400 kron	\$3.10	5,000 kron	\$37.25
500 kron	\$3.25	10,000 kron	\$74.00

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

Rasplošila na sedanje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.

50 lir	\$ 3.00	500 lir	\$26.50
100 lir	\$ 5.50	1000 lir	\$52.00
300 lir	\$15.90		

NEMŠKA AVSTRIJA:

Rasplošila na zadnje pošte in izplačuje "Adriatische Bank" na Dunaju.

1,000 nemško-avstrijskih kron	\$ 2.75
5,000 nemško-avstrijskih kron	\$12.00
10,000 nemško-avstrijskih kron	\$24.00
50,000 nemško-avstrijskih kron	\$117.50

Vrednost denarja sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vneprej. Mi računamo po ceni istega dne ko nam poslani denar dosepe v roke.

Kot generalni zastopniki "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo sajamečne izvanredno ugodne pogoje, ki bodo vsilike koristni za one, ki se ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je poslani najbolj po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street, New York
(Advertisement)

Na sliki vidite ameriškega admirala Simsa. Fotografiran je bil par minut prej, predno je izrekel značilne besede, da so Amerikanci osli. Poleg njega sta lord Desborough in Earl Beatty.

MIROVNI PREDLOGI OB KRALJEVEM OBISKU

Kakšen je načrt Sinfajncev. — Napadi so zahtevali nove žrtve. Celo kanale so preiskali.

London, Anglija, 20. junija. — Central News je baje izvedela iz zanesljivega vira, da bodo sinfajnci predložili angleškemu kralju, ko bo prišel na Irsko, mirovne pogoje.

Belfast, Irsko, 20. junija. — Za vernost kralja in kraljice, ki se bosta vdeležila svečane otvoritve parlamenta v Ulstru, je baje vse preskrbljeno. Včeraj so vladne oblasti preiskale vse kanale v namenu, da izsledijo kako bomba oziroma kaj drugega, kar bi ogrozilo življenje kraljevske dvojice.

Na kupoli mestne hiše je signalna postaja, ki bo v neprestani zvezi s kraljevo jahto.

Belfast, Irsko, 20. junija. — Danes je začel zborovati ulsterski senat, v katerem je dvaindvajset unionistov. Glavnim govornikom je bil imenovan mark Dufferin, sin bivšega kanadskega podkralja.

Dublin, Irsko, 20. junija. — Napadov in umorov na Irskem se zdavnaj ni konec. Neznanci so vstavili avtomobil nekega častnika, kateri se je vozil z dvema damama. Častnika so potegnili s sedeža ter ga nevarno ranili.

V Clonmellu so našli trupla treh častnikov, kateri so pred kratkim neznano kam izginili iz Fetharda.

V tukajšnji okolici so večeraj ustrelili polkovnika Lamberta, kateri je svoj čas povečeval neki brigadi v Athlone.

ŽENSKA OBDOJENA NA DO SMRTNO JEČO.

Detroit, Mich., 18. junija. — Mrs. Elizabeth Lewen, stara osem in petdeset let, je bila spoznano od porote krivim umoru po prvem redu v zvezi z umorom šest let starega Maksa Ernest.

Obsojena je bila na do smrtno ječo. Trdilo se je, da je ta ženska zvalila dečka z doma ter ga zadavila radi neke jeze, katero je imela na očeta dečka.

AVSTRIJA SE JE PRIDRUŽILA BODIŠČU LIGE.

Ženeva, Švica, 18. junija. — Avstrija je danes podpisala protokol trajnega sodelstva mednarodnega pravosodja pod Ligo narodov. Bila je osem in trideset držav, ki je podpisala tozadevni protokol. Sedem vlad je sprejelo klavzulo za razsodišče, ki bo sodilo glede mednarodnih sporov.

NOVI CILJI ANGLEŠKE PREMAGARSKE STAVKE

Sedaj je na programu nacionalizacija industrije. — Štrajkarji se zanašajo na tovarise.

London, Anglija, 20. junija. — Pred kratkim je vlada ponudila deset milijonov funtov sterlingov v svrhu uravnave plač v premogarski industriji. Rok te ponudbe bo kmalo zapadel. Ako ne bodo delavski voditelji začeli tozadevnih pogajanj, bo morala industrija izhajati brez te pomoči.

Položaj stavke je jako nejasen. Premogarji zahtevajo, naj pošljejo vse bratske unije delegate h konferenci, ki naj bi določila plačilo letnico. Dosedaj ni imela ta zahteva še nobenega odmeva.

Jutri se bo začela v Brightonu konferenca delavske stranke. Navzoča bosta tudi predsednik in tajnik premogarskih unij.

Na tej konferenci se bo najbrže odločilo, kakšno stališče naj zavzamejo voditelji drugih delavskih bratovščin, ki imajo vsega skupaj tri milijone članov.

Angleški premogarji štrajkajo sedaj že enomeseč deset dni, pa niso ničesar dosegli.

Ta neuspeh bo najbrže preplašil druge unije, da se ne bodo vdeležile kakšne skupne akcije. A. J. Cook, vodja štrajkujočih premogarjev v Walesu je izjavil:

— Borba je zadobila sedaj povsem nov značaj. Vsi štrajkujoči premogarji se zavzemajo za nacionalizacijo premogarske industrije. Ta boj je naperjen direktno proti vladi.

POMANJKANJE KRUHA V SANTIAGO.

Santiago, Chile, 18. junija. — Lastniki pekarn so večeraj proglasili izprtnje ter pustili mesto brez kruha. To akcijo se je vpriporilo, kot se izjavlja, radi močne komunistične propagande, katero se vrši med uslužbenci pekarn.

ŠTAJERSKI DEŽELNI GLAVAR JE ODSTOPIL.

Dunaj, Avstrija, 19. junija. — Štajerski deželni glavar Rintelen in njegov namestnik sta odstopila. Pred kratkim je bila namreč izvoljena delegacija, ki je imela nalogo konferirati z dunajsko vlado, če naj se Štajerska izreče potom ljudskega glasovanja za združitve z Nemčijo ali ne. Delegacija se je v zadnjem trenutku pridružila onim ki so bili proti združitvi. Vledtega je Rintelen, ki je od pričetka zagovarjal to združitve, odstopil.

NORVEŠKA JE ŠE VEDNO ŽEJNA

Prohibicija je na Norveškem prav tako malo hasnila kot tukaj v Združenih državah. — Številne aretacije.

Kristijanija, Norveška, 20. junija. — Norveška je baje "suha" dežela, a tekom preteklega leta je bilo aretiranih nič manj kot 23,795 ljudi radi pijanosti in 34,000 nadaljnih ljudi radi drugih pregreh, ki so v zvezi z uplivanjem opojnih pišč. Napram preteklemu letu kažejo števila nekoliko zmanjšanje v številu aretacij, a v primeri z letom 1918 se je število tozadevnih aretacij pomnožilo.

Obrežna črta Norveške, ki je razcepjena in razsekana v številne fjorde in kjer je najti številne otoke, nudi najboljšo priliko za tihotapstvo. To je postala naravno redna kupčija, posebno za prejšnje nemške mornariške častnike. Motorni čolni in majhni parniki pristanejo ob številnih izoliranih točkah ter predstavljajo zvezo z nemškimi pristanišči. Na stotine tisoč galon alkohola se je na ta način spravilo tihotapskim potom v deželo. Inozemska žganja, brandy je in druge pišč se prodaja povsem očitno, čeprav je trgovina z opojnimi piščami nepostavna, razven proti zdravniškemu receptu.

Večina tihotapev je zelo dobro oborožena. Nekateri med njimi nosijo s seboj celo ročne grante ter so pripravljene postaviti se po robu tudi težjemu števila varinskih uradnikov. Oblasti priznajo, da niso v starnu preprečiti te trgovine, ker bi bilo treba za kaj takega cel armade uradnikov ter celga brodarja, da krije dolgo norveško obalo.

POTOVANJE JAPONSKEGA KRONPRINCA.

Pariz, Francija, 20. junija. — Japonski kronprinca Hirohito se je danes vrnil iz Holandske. Sprejeli so ga zastopniki japonske vlade ter ga odpeljali v poslanikovo stanovanje, kjer je prenočeval.

NOVA PROTI-PROHIBICIJSKA ZVEZA.

Rochester, 20. junija. — V neki tukajšnji dvorani je bila večeraj ustanovljena zveza, ki si je stavila za svoj cilj nasprotovati pri volitvah vsem kandidatom za politične uradnike, ki bi se ne izrekli proti prohibiciji. Zveza se imenuje "Monroe County Prohibition Organization" ter ima že tri tisoč vpisanih članov.

Zveza se bo predvsem zavzela za preklic Volsteadove postavbe.

POLOŽAJ V SOVJETNI RUSIJI

PETROGRAD JE S STRELI POZDRAVIL LADJO, KI JE PRIVEDLA ŽIVILA. — TROCKI IN SVETOVNA REVOLUCIJA. — PISANJE RUSKEGA LISTA.

Riga, 20. junija. — Časti, katere se ponavadi izkazuje kraljevskim osebam ali pa najvišjim državnim uradnikom, se je izkazalo nizozemskemu parniku "Alexander Polden", ko je dospel pred kratkim v Petrograd, — se poroča v listu "Izvestija" v Moskvi. Parnik je privedel prvo veliko zalogo živil, ki je prišla v pristanišče in ko je plul mimo Kronstadta, ga je pozdravila bojna ladja "Marat", dočim so ruski mornarji stali na krovu ter nazdravljali parniku.

Nizozemski kapitan je dal razviti zastave, godba je igrala in parnik je odplaval direktno k pomolu ter pričel razkladati svoj tovor, obstoječ iz slanikov.

Čprav izstradani skozi leta so pristaniški delavci tako hitro razložili tovor, da je naslednjega dne odšlo dvajset železniških vozov slanikov v Moskvo, dočim se je ostali tovor prihranilo za razdelitev v Petrogradu.

En dan predno je dospel ta parnik, je pisal neki ruski list:

— Usoda mesta je tako tragična, da ni zanje najti nobene pri mere v svetovni povestnici. Velikansko umrljivost v Rusiji tekom preteklih par let je lahko smatrali za veliko bolj tragično kot pa uničenje Pompeja.

Odkar je prišel parnik "Alexander Polden" v Petrograd, sta dospela še nadaljna dva parnika s 17,000 sodi slanikov, katere se je hitro razložilo ter porazdelilo med prebivalstvo.

London, Anglija, 20. junija. — V nekem poročilu na Daily Telegraph, delavski organ, iz Moskve, se glasi, da je imel Leon Trocki, boljševiški vojni minister nagovor na kongresu komunističnih žensk v Moskvi, v katerem je rekel, da je svetovna revolucija manj vrjetna kot pa je bila pred dvema leti.

Trocki je rekel, da si je le v Rusiji proletarijat vsled vojne pridobil silo ter jo tudi obdržal. Povsod drugod se je padec dinastij le umaknil buržuazskemu diktatorstvu.

Zalostno dejstvo je, — je rekel Trocki v nadaljnjem, — da je bil najmanj napredovani del proletarijata najbolj odločno revolucionaren, dočim so pokazali bolj napredni deli skrbno, skoro konservativno razpoloženje. Naloga Tretje internacionale je ojačiti revolucionarnarino moralo.

Nekateri iluzije glede prihoda svetovne revolucije je bilo treba pokopati, — je rekel Trocki. — Revolucionarji se pomikajo naprej bolj počasi, a pridobivajo ves čas bolj na moči.

— Kljub temu, da ni pričakovati v bližnji bodočnosti svetovne revolucije, je vendar naloga proletarijata neomajno delovati v tem smislu, če noče proletarijat samega sebe oropati sadov svojih zmag.

BIG BILL V MOSKVI.

Riga, Latvija, 18. junija. — William D. Haywood, tajnik in zakladničar Industrial Workers of the World, ki je pred nekaj časa pobežnil iz Združenih držav v Rusijo, je bil navdušeno sprejet na sestanku delegatov Tretje internacionale v Moskvi. Tako je objavil uradni organ sovjetske vlade, "Izvestija".

List trdi, da so se navzoči dvignili s svojih sedežev ter nazdravljali možu, katerega čaka doma dvajsetletna ječa. Haywood je povedal delegatom, da so preje preganjani Rusi bežali v Ameriko, da pa morajo sedaj preganjani ameriški delavci pobežniti v resnično prosto Rusijo.

UBITA OSEM UR PRED POROKO.

Hardford, Conn., 20. junija. — Osem ur predno bi se morala poročiti s svojim izvoljenim, je našla večeraj 22-letna Ida Labinger, stanujoča pri svojih starših, na zelo obljudenem mestu na Main in Park St. svojo smrt pod kolesi avtomobila, katerega je vodil policist Dion. Predno je umrla se je Dionu še posrečilo prevesti jo v bolnico, a vsa pomoč je bila zaman, ker je imela zlomljeno črepijo.

KARLOVI NAČRTI.

Interlaken, Švica, 19. junija. — Pred kratkim je dospel iz Tirolske in Švice več poročil, ki so nanzanjala, da je Švica priznala bivšega avstrijskega cesarja Karola za ogrskega kralja ter mu dovolila, da sme sprejemati in oddajati tiskirane brzojavke. Švicarska vlada je danes vse te vesti odločno dementirala.

S Karlom postopa kot s privatnim človekom, in kakor hitro bo obnovil svoje politično delovanje, bo izgnan iz švicarskega ozemlja.

10,000 PREMAGARJEV ZA STAVKALO.

Scranton, Pa., 20. junija. — Splošni komitej za pritožbe premogarjev v Pittston okraju Pennsylvanije Coal Co. je odredil splošno stavko, vsled katere je prizadetih deset rogov ter deset tisoč mož. Stavka je bila določena za danes jutraj.

Delavci pravijo, da kompanija ne plačuje plač kot jih je določila antracitna mezdna komisija, da ne obstoja nobena stalna plačil na lestvica in da so plače različne soglasno z rovi. To je v teku enajstih mesecev že drugič, da je bila odredjena stavka. V juliju mesecu preteklega leta so ljudje zastavljali, ker ni hotela družba odstraniti kontraktnega sistema. Takrat so premogarji stavkali enajst tednov.

NOV NORVEŠKI KABINET.

Kristijanija, Norveška, 18. junija. — Prejšnji ministrski predsednik Blehr, sedaj policijski prefekt v Kristijaniji, skuša stvoriti nov kabinet, ki bo stopil na mesto onega ministrskega predsednika Halvorsen, ki je resigniral.

Potni listi.

Po najnovejši odredbi belgrajske vlade dobijo Jugoslavlani potne liste samo tedaj, ako prinesejo s seboj kako listino iz starega kraja, da je razvidno, od kod je doma. Take listine so: Stari potni list, delavska ali vojaška knjižica, krstni list in domovnica.

Navadno pismo ne zadostuje več.

Kdor tedaj nima nobene take listine, pa želi potovati v stari kraj, naj piše županstvu one občine, v katero je pristojen, po domovnico, potem bo šele mogel dobiti jugoslovanski potni list.

Nikdo naj tedaj ne pride v New York v namenu, da bi potoval v stari kraj, ako nima kakke gori omenjene listine.

Frank Sakser State Bank, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (Advertisement)

"GLAS NARODA"

NEWSPAPER PUBLISHED BY
NEWSPAPER PUBLISHING COMPANY
 Incorporated in the State of New York
 FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer
 Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
 22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni modeli in prazniki.
 Za leto 1921: Za New York za celo leto \$7.50
 Za celotno leto \$5.00
 Za celotno leto \$5.00
 Za celotno leto \$5.00

GLAS NARODA
 (Voice of the People)
 Published every day except Sundays and Holidays.
 Subscription yearly \$5.00

Advertisements on agreement
 Send us your copy in advance to be published. Denar naj se blagovito
 pošlje po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam
 tudi prejšnje številke naznajo, da hitreje najdemo naročnika.

GLAS NARODA
 22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
 Telephone: Cortlandt 2676

Mezopotamija.

Skoro sedemsto let je poteklo izza časa ko so mongolske armade navalile na Mezopotamijo ter uničile irigacijske ali namakalne sisteme, ki so delali deželo bogato in procvitajočo se skozi celih sedem tisoč let poprej. V onem času ni bilo očitno v Mezopotamiji nobenega človeka, ki bi imel dosti energije, da bi te sisteme zopet popravil ter spravil v prejšnje stanje. Gotova stvar je, da bodo Angleži v Mezopotamiji zopet popravili te namakalne sisteme ter ponovili delo, katero so izvršili v Egiptu, če bodo ostali tam. Potniki, ki se vračajo iz onih krajev, poročajo, da je že opaziti obetajoče pričetke tega dela. Delo angleške administracije v Mezopotamiji pa ne ugađa niti tamošnjim domačinom, niti angleškim davkoplačevalcem. Tekom preteklega leta je bilo opaziti tam nemire ki so prisilili začasno importiranje pretežnega dela indijske armade. Sedaj pa se je Mezopotamija ohladila in posadko je mogoče skriti. S tem pa je tudi izdatke. Mezopotamija je stala angleški imperij nekako \$300,000,000 na leto. Težko obremenjeni davkoplačevalci pričajo misliti, da je to precej denarja, katerega se izda za Mezopotamijo in vlada, ki izgublja pri nadomestnih volitvah radi vprašanja ekstravaganee, je pričela misliti, da je šla v tem oziru predaleč.

Rešitev, katero je predlagal angleški kolonialni minister Churchill, je videti smiselna in praktična. Ustanoviti se hoče arabsko državo z domačo vlado ter dati prestol velikemu in dobremu prijatelju Anglije, Emir Feisalu, katerega je general Gouraud pognal iz Sirije. Dežela, v kateri so v preteklih časih prebivali Moabit in drugi sovražni narodi, naj bi prišla pod vlado brata Feisala, Abdulaha ir. vsled tega je opaziti v Parizu precej razburjenja. Princi družine, kateri so dali Angleži, sledeč običaju svoje lastne vladarske hiše, ime Hiše iz Meke, niso zelo priljubljeni v Parizu, nič bolj priljubljeni kot so Francozi v Mekki. Angleški časopisje vidi v tem nadaljnjo potego v velikem načrtu angleške načelavde na Blžnjem iztoku.

Ta načrt pa vsaj jemlje vpoštev eden element, katerega so francoske politične kalkulacije v tem delu sveta v splošnem puščale iz računa — namreč narod, ki živi na Blžnjem iztoku. Arabci so izvršili nekaj krmilnega dela za zaveznike v vojni ter so bili pripravljene živeti v dobrih odnosih z Anglijo in Francijo, seveda pod pogojem, da dobijo, kar hočejo. Niti Francija, niti Anglija nimata na razpolago toliko moč in denarja da bi prilili narode Blžnjeg iztoka, da se odpovedo svojim ambicijam. Angleška politika skupnega postopanja z Arabci in poskusa, da se napravi slehnega srečnim in zadovoljnim in to celo za ceno težkih koncesij, je bolj praktična kot pa francoska metoda, ki si ustvarja sovražnike iz prijateljev. Gouraud je storil mogoče nekaj dobrega, ko je pokazal Arabcem, da se vedno niso v stanu spoprijeti se z evropskimi armadami na bojnem polju, a Francija ne more neskončno dolgo časa držati Sirije, s turško vojno na eni strani ter proti volji večine prebivalstva. To bi stalo več denarja in več naporov kot pa je cela stvar vredna.

Angleški načrt glede Mezopotamije ima seveda tudi svoje slabosti. Posadko se bo sicer stržilo, a je ni mogoče popolnoma umakniti, niti do Basrene, kot je predlagal general Townsend. Najti je tam petrolejska polja pri Mosulu, katera je treba zavarovati ne le pred arabskimi roparji in tolavci, temveč tudi pred mogočim prihodom Rusov. Ker ni mogla ustaviti rdeče armade Trockija niti z denarjem, niti s tem, da je vrgla vmes slabotno kurdistansko "republiko", bo Anglija prisiljena imeti svoje posadke v petrolejskih poljih.

Rusija pa v sedanjem času ni v stanu vprijeti resne ofenzive proti Mezopotamiji in Angleži so mogoče upravičeni v svojem upanju, da se bodo stvari razvile na zadovoljiv način. Ni pa gotova stvar, da bi angleška posadka in arabska vlada preveč dobro izhajali med seboj, kajti v tem oziru nudi razvoj stvari v Egiptu kaj malo bodrila. Kljub vsem njegovim drugim zaslugam si angleški imperij ni še nikdar pridobil največje zasluge, da bi omogočil domaćinom izhajanje brez njega in angleška okupacija Mezopotamije bi morala vendar pospešiti svetovni mir ter interese dežele kot take.

Kljub temu pa je angleška politika spravljalosti še vedno boljša kot pa francoska, ona militarističnega nasilja, ki ne more obroditi nikakega dobrega sadu.

Dalekosežnost reparacijskega vprašanja

Vprašanje reparacije za vojno škodo, ki jo mora Nemčija glasom verilaške pogodbe poravnati, je za enkrat več ali manj ugodno rešeno. Kanceler Wirth je zavezniki pogoje kratkotrajno sprejel in valed tega je francoski načrt zasedbe ruhrskega ozemlja padel v vo. do. Anglija pa je celo vprašanje zapeljala na popolnoma novi tir, ki stališče Nemčije zelo olajša. Način izplačevanja 132 milijard mark v zlatu, kolikor se je vsa odškodnina proračunala, bo regulirala posebna komisija v Londonu in je s tem kakšni posamezni vele-sili entente odvzeta možnost postopati na svojo reko, ako bi se čutila oškodovano ali pa — gre ententa narazen. Od teh 132 milijard dobi Francija 68, 12 milijard od skupne odškodnine pa odplača Nemčija bržčas že do konca junija. Dejansko bo izplačala Nemčija to svoto v zlatih markah, le kolikor premore; ostalo izplača v najrazličnejših valutah. Tudi se je Angliji posrečilo nemški reparacijski dolg zavzemkom spremeniti v internacionalni dolg Nemčije, tako da bo Nemčija postala dolžnik tudi naproti raznim nevtralnimi državam, ki imajo s tem, da bodo namesto plačila odsej sprejemale nemške obveznice, največji interes na gospodarski povzdigi Nemčije. To nemške zadolžne obveznice se bodo izdajale v višini 500 do 100 mark z napisom: "Dolg nemške države". S tem je Francija nekako ingu-

bila privilegij najuplívnejšega upnika, kar je seveda za Nemčijo velika pridobitev.

V notranjepolitičnem oziru pa bo reparacijska obveznost Nemčije povzročila radikalne mere, kar se tiče davčne in socialne politike. Direktni davki se bodo v Nemčiji zelo zvišali, tako da se bo na velik del narodnega kapitala naložila naravnost kontribucija. Na drugi popolne socializacije rudnikov in električnih sil se zdaj brezdvoma izvedejo popolnoma. Končno se bo velepodjetništvo še bolj koncentriralo, da se doseže povišanje produkcije ter pocenitev produktov, ne da bi trpelo delavstvo, s katerim bodo nemški podjetniki skušali iti še bolj roko v roki nego dozdaj.

Tako bi reparacijsko vprašanje utegnulo imeti tudi dobre socialno-politične posledice za Nemčijo.

Iz Slovenije.

Prijeti dolarski tihotapci.

Obmejni kontrolni organi v Mariboru so prijeli neko damo iz Ljubljane, ki je imela na jako intimen način skritih za blizu 6000 dolarjev. Pri reviziji se je brnila, da naj vendar respektirajo njeno bolezen, pa ker so bile pred njo že vse druge zvite lišice, ji niso verjeli. In so imeli prav. Ugotovilo se je, da je bila dotična tajna bolezen le fingirana. Baje je bil neki gospod, tudi Ljubljancan, tako kavalir, pa je založil zanjeno kavejco, sicer bi bila morala se radi dolarjev sedeti v Mariboru. — Pri nekem židu iz Zagroba pa so zasačili kar 9000 dolarjev. — Na mariborski carinarnici so aretirali neko Ljubljancanko, ki je hotela spraviti preko meje 5000 dolarjev, katere je imela skrite na zelo intimnem mestu. Dotično gospodično M., ki je, mi-mogrede omenjeno, Neiraka, so seveda takoj izpustili, čim je plačala diktirano ji globo v znesku 10,000 kron. Dolarji so bili zaplenjeni in pripadajo do po'ovice državi, do polovice pa organu, ki je tihotapko zalotil. 5000 dolarjev je v jugoslovanskem denarju okroglo 650,000 kron. Carinik dobi torej kakih 300,000 kron. Lep zaslužek! Dolarji so bili last dveh ljubljanskih gospodov.

Izlet jugoslovanskih inženirjev v Maribor

se je izvršil prav priskrbeno. Na glavnem kolodvoru so delegate pozdravili dr. Lajncič, dr. Poljanec, inženir Kukevec in odbor Slov. ženskega društva. V Grajski kleti je bila skupna večerja, v Nar. domu pa koncert. Nato so napravili izlet v Ruše in na Falo.

Na naslov razmejitvene komisije.

Pred kratkim je "Slovenski Narod" priobčil vest, da bo "Dom na Vršiču" pripadel najbrže Jugoslovani. Neki I. Montis piše sedaj o tem: Nisem kompetenten za to, da bi razsodil, ali ta vest odgovarja popolnoma resnici in tudi ne, ali je vir, iz katerega je izšla, avtentičen. Stara izkušnja, zlasti pa pogajanja v svrhu sklenitve rapalske pogodbe, nas uče, da dneva ni hvaliti pred večerom. Dovoljujem si zato opozoriti medrodajne faktorje samo na važnost, katero ima Dom na Vršiču za jugoslovansko zaledje, zlasti za vas Kranjska gora. Planinska koč, ali kakor se imenuje Dom na Vršiču, je bila ustanovljena leta 1912. Glavna zasluga za ustanovitve gre dr. Tičurju. Koča se nahaja na vrhu prelaza Vršič. Nje-ga lega je divna. Na severni strani štrli v nebo Mojstrovka (okoli 2000 metrov), na južni strani pa visi, celo poleti tupatam s snegom posejani Prisojnik (2500 m). Proti vzhodu se razprostira skupina gor kakor Škrlatica, Špič, Police itd., proti zapadni strani pa se nudi očesu Trenta in deloma že doli na reko Sočo, katere izvir je oddaljen od Vršiča pike dve uri. Mimo Doma na Vršiču vodi tudi edina praktično uporabljiva pot na gori Prisojnik in Razor. Sploh velja Vršič kot ena glavnih izhodišč za ture v Julijskih Alpah. Dom na Vršiču je oddaljen 3 ure od vasi Kranjska gora. Za to vas je prelaz Vršič kakor tudi koč velikega gospodarskega pomena. Dejstvo je, da je tri četrtine letovišarjev prihajalo pred vojno v Kranjsko goro samo radi prekrasnega izleta k Domu na Vršič, polnega naravnih lepote. Med temi naj omenim le pogled na Prisojnikovo okno. Kranjska gora je bila glasom statistike tujskega prometa za Kranjsko med letoviki leta 1913. Na tretjem mestu. Torej njena važnost kot letovišče se nikakor ne more pretiravati. In privlačna sila par excellence za Kranjsko goro je bil izlet na Vršič. Kranjska gora izgubi s možnostjo izleta k Domu na Vršič skoraj vse šanse, da bi se v

bodočnosti razvijalo kot letovišče. S tem se ni rečeno, da Kranjsko goro letovišče nima nobenih drugih izletov; lega vasi prekaša v lepoti marsikatero švicarsko letovišče. Torej nikakor ne morem, da ne bi dovolj poudaril važnost Doma na Vršiču za Kranjsko goro letovišče.

V Gradcu aretirani morilec jugoslovanskih orožnikov.

Iz Gradca poročajo: Na tukajšnjem glavnem kolodvoru so aretirali Mat. Topolovec, roj. l. 1892 v Gradcu pri Ptuj. Pri zaslišanju je priznal, da je lani v novembru v Gradcu streljal za dvema orožnikoma in ju ustrelil.

Razžaljeni obmejni komisar.

Obmejni komisar Učič je tožil zaradi žaljenja časti Stjepana Radanovića, ker je ta vložil proti njemu pri notranjem ministrstvu v Belgradu vlogo, v kateri je v precej krepkih izrazih grajal komisarjevo postopanje proti njegovim sestri. Vlogo je odposlal Radanović dne 17. oktobra lani, za njeno vsebino je izvedel Učič koncem oktobra; 30. novembra mu je ministrstvo dovolilo tožiti Radanovića, ki je prišel na razpravo pri okrajnem sodišču v Ljubljani brez zagovornika. Sodnik, se bolj pa zastopnik Učiča sta prigovarjala Radanoviću, naj žalivke prekliče in plača stroške; sodnik je še pripomnil: "Saj pravzaprav v tej zadevi nisem pristojen soditi jaz, temveč sodišče v Belgradu." Zgovornim besedam Učičevega zastopnika se je komarno Radanović vdal in je preklical žalivke, nakar je razglasil sodnik oprostilno sodbo.

Neprijetnosti vinskega bratca.

V Ljubljani se je Franc S. nariskal rujnega vinea in je v najboljši volji šel po Dolenjski cesti proti Rudniku; na Grkmanovem oknu so mu pa bile napoti evetice in vrgel je prsteno posodo z okna po tleh. Moža so prepeljali k policiji, kjer je plačal za ubito posodo 20 K za pijanost 150 K in imel bo sitnosti še pri sodnji.

Idealni oestni prizori.

V Mariboru se v zadnjem času čimdalje bolj množijo sicer isti, le po osebah različni prizori: Jugoslovanski častnik gre po ulici z damo v živahnem nemškem razgovoru. Nasproti pride narodnjak, narodnjakinja, vstavi častnika s primerno opazko. Kratak, buren preprič, konec: zausneca. Le tak idealen prizor se je odigral 21. maja v živahni ulici. Kapitan, znan po svojih bravurah v Dolomitin in po svojih člankih v Marburger Zeitung, se izprehaja z učiteljico in oba govorita nemško. Nasproti jima pride banani uradnik, ju vstavi s pridigo, da je sramota za jugoslovanskega častnika in še večja za učiteljico, da da-jeta tak zgled za narodno zavednost. Par ostrih besed in narodno-zaveden uradnik je dobil svoje plačilo z "gorko" — po obrazu. Kje bo ta prizor našel svoj konec, ne vemo. Saj niti ne vemo, kdaj bo sploh vseh teh idealnih prizorov v Mariboru konec.

Draga rubež.

K trgovcu Francu Korošcu v Gornji Radgoni je prišel občinski sluga rubit neko terjatev okrajne bolnišnice blagajne v znesku 56 K. Korošec je bil ravno tedaj slabe volje in je javnega organa zavrnil z noprimerimi besedami. Sledila je ovačba in sledile so preiskave ter nazadnje obtožba in opetovane razprave pri okrajnem sodišču v Mariboru. Medtem je ovaditelj že postal žal, on sam je obžaloval, da je bil tisti trenutek tako uradno občutljiv, skušal je svojo žrtev rešiti posledice — razgrafa 104 srbskega zakona — pa ni šlo. Morala bi se vršiti še ena razprava, ki bi pa le še pove-

Peter Zgaga

Ameriška lepota, Mrs. William Ellis Corey je šla v Pariz ter se podvrkla čudni operaciji. Specijalist ji je na vsaki strani ust napravil po dva živa, tako, da so sedaj njena usta znatno manjša in veliko lepša.

Kot poročajo iz Čikage, bo kmalo izvršena podobna operacija na nekaterih "slovenskih delavskih" listih. Razlika bo le v tem, da bo potreba nekoliko več živov, najbrže toliko, da ust sploh ne bodo mogli več odpreti.

Malo "špasa" mora biti — so rekli prebivalci v McCormicku, S. C., ter so linčali v nedeljo popoldne dva zamorca.

Meseca julija bo mleko znova dražje. To je potrebna stvar. Ko krava ne da več mleka, začne mleči javnost.

Čitatelju, ki me je vprašal, kakšna količina je atom: — Atom je približno toliko, kot se razume urednik slovenskega socialističnega lista na socializem.

Onim, ki od "ideje" žive. Največji čudež je na svetu ta, da ni prostora v puhli, prazni glavi.

da se z največjim trudom vanjo nič ne spravi, da prazno napolniti se ne da.

Neuranost bi le komaj spravil notri, a pameti nikoli in nikdar, če so očetje noreci, noreci bo trije "proizvod" neumna, revna stvar.

Modrijan.

Modrijan je sedel v svoji borni koči. Skozi odprto okno je gledal na vrt ter pisal pesem: "Moje uboštvo".

Pri tem je pa videl, kako se je prikradel preko plotu raztrgan berač, se kradel po vrtu ter ukradel z modrijanovega okna košček sira.

In ko je odšel, se je modrijan naširoko zakrohotal, nekoliko pomislil in rekel:

Kako neskončno bogat sem jaz, revež, če drugi s težavo prepleta plot v edinem namenu, da me okrade. Kako bogat sem, kako neskončno bogat, če me je mogoče okraستي!

In modrijan je stopil k mizi ter zavlil zadnji svoj košček kruha v papir, na katerem je bila napisana pesem "Moje uboštvo".

Smeje se je vrgel vse skupaj za tatom.

In ves potolažen in ves zadovoljen je sedel k mizi ter pričel pisati krasnejšo in lepšo pesem: "Moje bogastvo".

Znani kljukec je prišel iz Minnesote ter pričel pripovedovati: Pri nas je neznanjski mraz pozimi. Ko sem zadnje zimo hotel skočiti s porča, sem v skoku zmrazil ter kot kos ledu ovisev v zraku.

Ni mogoče, ni mogoče — je vzklilnil dvomljivo. To je proti zakonu o privlačnosti zemlje.

Bilo je tako mraz, da je tudi ta zakon zmrazil — je odvrnil kljukec po kratkem premisleku.

Francoski porter: Možak mi je dal sto frankov napitnine.

Francoska hišna: Potem je bil gotovo Amerikanec.

Francoski porter: Ne vrjame, kajti bil je nezavestno pijan.

čala stroške — pomagala pa nič. Zato je Korošec raje prošal za milostno sodbo in te je bil tudi doležen. Namesto po § 104. srb. zak. in v luknjo, je bil obsojen samo po § 314 avstrijskega kaz. zakona na 1000 K globe in seveda vse stroške, ki znašajo tudi 4000 K.

Rame tatvine.

Iz Zgoš pri Radovljici poročajo: Ukradena je bila ponoči iz hleva breja krava kmetu Resmanu. Vse se je ustrašilo, da so se velike tatvine zopet pojavile. Še bolj smo se zavzeli, ko smo slišali, da je kravo odpeljala neka ženska in jo hotela v Podbrezju za-menjati, kar se ji ni posrežilo, ker ena razprava, ki bi pa le še pove-

Jugoslovanska Katol. Jednota
 Ustanovljena l. 1898
 Inkorporirana l. 1900
 GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odbor:
 Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 18th St., Cleveland, O.
 Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 108, Fears Avenue, Lorain, O.
 Tajnik: JOSEPH PISHLEB, Ely, Minn.
 Blagajnik: GEO. L. BRZCICH, Ely, Minn.
 Blagajnik nespisanih smrti: JOHN MOVERN, 224 N. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni odbor:
 Dr. JOE. V. GRAHEK, 845 E. Ohio St., N. E., Pittsburgh, Pa.

Nadglavni odbor:
 MAX KERŽIŠNIK, Box 872, Rock Springs, Wyo.
 MOHOR MLADIĆ, 2003 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
 FRANK ŠKRABEC, 4822 Washington St., Denver, Colo.

Poročni odbor:
 LEONARD SLABODNIK, Box 490, Ely, Minn.
 GREGOR J. PORETAN, Box 178, Black Diamond, Wash.
 FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zbirateljski odbor:
 VALENTIN PIRC, 819 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
 PAULINE ERMENO, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
 JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
 ANTON CELARČ, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "GLAS NARODA".

Vse stvari, tikačje se uradnih snjev kakor tudi denarne poštice naj se pošljajo na glavnega tajnika. Vse prilože naj se pošljajo na predsednika poročnega odbora. Poročje za srejem novila članov in bolnišnice spričevala naj se pošljajo na vrhovnega zbiratelja.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom na obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnika bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 8 član ali članicami.

stom za živino. Dasi je zbežala, so jo kmalu izsledili. Bila je sestra gospodarjeva. Sedaj živi na Brezjah in je v veliki stiski storila ta nepremišljeni korak.

Ivan Bergant iz Torova je bil pri deže nem sodišču v Ljubljani obsojen na 6 mesecev ječe, katere kazni pa ni še nastopil. Policijska ga je pa aretirala, ker je pred nekoliko dnevi ukradel svojemu sodelavcu Jožefu Klemenču obleko, vredno 2000 K in jo prodal za 310 kron. Pri Bergantu so dobili še 186 K denarja.

Ker je ukradel povrsnik Karlu Nemčku, je bil aretirani Ivan Grežar, kateri je prišel pred 4 tedni čez demarkacijsko črto v Ljubljano.

Pri Antonu Vodniku na Vidov-danski cesti v Ljubljani je bila izvedena podstrešna tatvina, dasi straži dvorišče zelo hud pes.

Podstrešni tatovi so v Gradšču št. 2 v podstrešju okradli podpravnatelja okrajne bolnišnice blagajne Ivana Kocmurja in Ano Rapa.

Ljubljanska policija je aretirala neko 14letno deklico, ki je po lastni izjavi izvršila na Vodnikove trgu žepno tatvino.

Martin Čvetko je poveril svojemu gospodarju Karlu Podjet v Ljubljani denar za izplačilo apna in piva ter neznanu kam pobegnil.

Iz Ljubljane je izgnala državna policija delavca Antona Žagarja, ki je podvržen tatvini ter je znan kot nasilen pijanec.

Vstavljena porotna obravnava.

Porotna obravnava proti bosanski trgovcu Albertu Pappo in Izidorju Alkaliju, ki sta bila tožena, da sta si med vnovčevanjem čekov v Jadranski banki prilastila nad pol milijona kron, je vstavljena, ker so psihijatri potrdili, da je Pappo duševno manj vreden. Zaduja porotna obravnava je bila preložena ravno vsled tega, ker se je Pappo zagovarjal z duševno manjvrednostjo.

Nesreča med procesijo.

V Kropi je med streljanjem iz možnarjev eksplodiral eden možnarjev. Vsled silne eksplozije je bil težko poškodovan na glavi in rokah 40letni Janez Erman, katerega so morali prepeljati v ljubljansko bolnišnico.

Javna knjižnica za delavce.

V Trbovljah namerava delavski oddelk poverjenstva za socialno skrb ustanoviti — kasneje eventualno tudi v Hrastniku in Zagorju — javno knjižnico, ki naj bi po eni strani nudila delavstvu in tamošnjim rudniku priliko za samozobrazbo, po drugi pa naj bi s tem, da bi nudila ljudem plemenitejše vrste zabavo, odvajala delavce od telesno in duševno pogubonosno vplivajočega alkohola. Poverjenstvo si je sicer zagotovilo v te svrhe neznaten kredit, vendar pa bo ta kredit komaj zadostal, da se napravi za prvi začetek knjižnice skromen okvir. Zategadelj se prosi občinstvo, da nakloni v opisani namen iz svojih li-knjižnic knjige, ki jih ne rabi.

Tudi znamenje časa.

Potnik, ki se je pripeljal na narodni praznik z Dolenjskega v Ljubljano, poroča: Vsa kolodvorska in šolska poslopja so bila okrašena s trobojnicami, dočim ni bilo na cerkvah, tudi na župniščih ne, nikjer opaziti zastav. In vendar je naš narod privikar praznovati narodni praznik slovenskih blagovestnikov, dveh svetnikov, ki se sicer tudi v katoliški cerkvi slavita. Človek bi mislil, da se bo naša duhovščina zlasti na ta praznik požurila, dati dnevu posebno slovesen značaj. Kaj se! Sv. Ciril in Metod sta tudi pravoslavna svetnika! Dostaviti se pa mora, da je vihrala v ljubljanske stolnice trobojnica.

Umrla je mati zagrebškega nadškofa dr. Bauerja, Barbara vdova Bauer v 87. letu svoje starosti.

Nemiri na Portugalskem.

Po izjavah listov, je portugalska vlada sklenila po presoji političnega položaja, da odstopi, če tudi parlament ni izrekel nezaupnice. V deželi vlada popoln mir.

ADVERTISEMENTS.

BOLGARSKI KRVNI ČAJ.

da moč in zdravje bolnemu. Pomaga zaprtju, slabemu želodcu, ledicam ter pomaga izčistiti kri. Vprašajte še danes svojega lekarnarja ali po pošti za-varovano, en velik družinski zavoč \$1.25 ali 3 zavoč za \$3.15 ali 6 zavoč za \$5.25. Naslov H. H. von Secklich, Marvel Products Company, 9 Marvel Building, Pittsburgh, Pa. (Advertisement)

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Še stalni zastopnik **MR. JANKO PLEŠKO** pobira naročnino za Glas Naroda na 6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio, in daje vsa druga pojasnila glede potovanja v stari kraj ali dobiti svoje od-tam, glede denarnih pošiljav in sploh v vseh drugih zadevah. Ima v zalogi tudi knjigo Peter Zgaga. Rojakom ga toplo priporočamo.

Upravištvo Glasa Naroda.

Severova zdravila vzdružujejo zdravje v družinah.

Ali je vaš jezik pobeljen?

Ako je, vzemite to naznanje kot za svarilo. Jezik, ki je pokrit z belo ali rjavo plastjo, navadno pomeni, da so v neredu jetra in prebavni aparat.

Severa's

Balzol

(preje Severov Živiljski balzam) in balzami, tableti, kakor tudi tekočina in tableti skupaj, popravijo tako pokvarjenost. Popravi jetra, povzroča tek in uredi prebavo. Provo zdravilo za ponavljajoča se zaprtja. Cena 85c. Pri lekarni.

W. F. SEVERA CO.

CLEVER RAPIDS, IOWA

Pueblo Jugoslav Relief

EXECUTIVE COMMITTEE

N. Badovinac, Pres.; Rev. P. Cyril Zupan O. S. B., Vice-Pres.; Peter Cullig, Sec'y; J. M. Stebley, Asst. Sec'y; Frank Grahek, Treas.; J. D. Butkovich, Joe Cullig, Andro Petros and John Drakulich

INVESTIGATING COMMITTEE

Louis Anzich, Iso Tomkovich, Nick Fabijanich, Stine Burin, Joe Purkatt, Tony Ruper, Mile Brnolich, Jovo Pavlica, John Simonich, Joe Cuzak, Jake Vidmar, J. M. Stebley, Joe Pritekel, Rev. P. Cyril Zupan OSB, John Mohar, Jake Henigsmann and Anton Starc

GENERAL COMMITTEE

Val. Stalick, Dr. J. E. Snedec, Matt Jerman, D. P. Predovich, John Gorsich, Mich. Rozich, Joe Kočevar, John Kuhar, George Thomas, Joe Cuzak, Jake Vidmar, John Mohar and Jack Henigsmann

OFFICE: 217 E. NORTHERN AVE.
PUEBLO, COLORADO

Jugoslavskemu narodu širom Amerike.

Brezdvomno vam je že znano, kako strašni udarec je padel na mesto Pueblo, Colorado. V noči od 3. do 4. junija t. l. je preplavila reka Arkansas ter poplavlila velik del mesta — razrušila je malone vse pred seboj in odnesla hiše in imetja meščanov daleč naprej. Povodenj je napravila neštete milijone dolarjev škode, razrušila je na stotine hiš ter tudi uničila mnogo človeških življenj, katerih številu se še ni dognalo. Takojšnja posledica strašne noči je bila ta, da je bilo več tisoč ljudi brez strehe, da je bilo vse mesto brez vode, luči, plina ter da so bile pretrgane zveze telefona, telegrafa, pošte in železnice. Vzelo to mnogo časa, prej ko se ve ste stvari uredi.

Med prizadetimi se nahaja približno 110 jugoslovanskih družin, ki niso rešile drugega nego obleko, katero so imeli na sebi, — ki se izgubili vse, za kar so se dolgo vrsto let mučili po tovarnah. Vse so izgubili v nam nepozabni strašni noči in danes se nahajajo brez lastne strehe, oblike in jela. Bolj srečna naša domovja jim sedaj dajejo zavetje, a razumno je, da to ne more biti za dolgo časa.

Takoj po katastrofi smo opustili vsak svoje delo ter šli na pomoč prizadetim in jim poiskali zavetje ter obenem posredovali z ameriškim Rdečim križem za najnujnejše potrebe.

Prvi dan po poplavi smo se sestali Jugoslovani, zastopajoči društva, klube in trgovine, ter smo organizirali odbor, ki bo skrbel za nesrečne jugoslovanske družine. Odbor posluje pod imenom Pueblo Jugoslav Relief in uradniki so kakor zgoraj označeno. Pomagali smo prizadetemu narodu in še danes pomagamo kolikor moremo. Ampak mi sami nismo zmogli tega velikanskega dela!

Odbor v imenu celega prizadetega našega naroda apelira na vse Jugoslovane širom Amerike, da nam vsak posamezni prisloži na pomoč, kajti sila je velika in pomoč zares potrebna. Vse kar se bo dobilo od našega naroda, bomo dali našim ljudem in ne drugim. Apiliramo toraj na vse jugoslovanske organizacije kot društva, klube, trgovce in druge ustanove, da, ako se kedaj daroval za kakšno stvar, da to še sedaj storijo, kajti za bolj plemeniti namen ne boste mogli nikdar darovati nego za jugoslovanske žrtve puebelske katastrofe.

Odbor sestoji iz najuglednejših ljudi te kolonije, kateri vam s svojim dobrim imenom in poštenjem jamčijo, do se bo vsak nabral cent uporabil v prave namene ter izročil na taka mesta, kamor spada. Nadejamo se torej, da naša prošnja ne bo ostala glas vpijočega v puščavi, marveč, da se bo po vseh naselbinah ukrenilo potrebno v smeri, da se olajša stan tukajšnjega našega siromašnega naroda. Sicer smo pa sigurni, da boste pokazali, da so vaše simpatije vedno z vašim narodom in da boste pokazali svoje dobro srce bratom v potrebi.

Vse darove blagovelite poslati na blagajnika in sicer na sledeči naslov: **Frank Grahek, 1144 S. Santa Fe Ave., Pueblo, Colo.** Odbor hoče vse svoje delovanje objaviti v časopisih in sleherni naj bo pripravljen, da bo vse našo delo izvršeno kolikor moreče pravilno.

Zahvaljujoči se vam v naprej za vse, kar boste žrtvovali in darovali za tukajšnji naš bedni narod, ostajamo z rodoljubnim pozdravom, udani

PUEBLO JUGOSLAV RELIEF.

N. Badovinac, predsednik.

P. Cullig, tajnik.

Pogled v preteklost.

Spisal Ksaver Meško.

(Nadaljevanje.)

Vse to bi ji moral povedati in raztolmačiti, ko mi je govorila brez očitania v besedah, a mi je očitala mnogo v razočaranem in ranjenem srcu. Vse to bi ji moral povedati — a ne bi umela mojih besed: oni, ki stojé še v življenju, ki hodijo še po življenja pisanih, pestrih potih, ne umevajo in ne morejo umeti nas, ki stojimo ob grobovih in plakamo...

Vračam se včasih. Tja daleč nazaj, tja v mlade dni se vračam. Vračam se na dom, ki so me izgnali, me vrgli iz njega isto uro, ko so me poslali v veliki, mrzli in neusmiljeni svet. Isti dan, ko so me poslali v tujino po beli vaški cesti, so me odtrgali s trdo roko od doma, vzeli so mi ga, ki sem ga ljubil tako vroče, ker je bil tako prijeten in goren in dobrotljiv, poln usmiljenja in poln ljubezni.

A včasih pozabim, da so mi ga vzeli, da so me izgnali in zapodili v svet — in se vrnem.

Vstopim v sobo. Vsa družina sedi ob mizi kakor ob nedeljah in praznikih, ne, kakor ob največjem, najlepšem prazniku, v sveti noči. Vsi sedé ob mizi: oče, mati in deca, vsi polni pričakovanja in polni hrepenenja. Vstopim v sobo, in velika radost vstopi z mano. Zasije v vseh očeh, zardi na vseh licih, na vseh ustih zatrepče — resnično, prava svetlobočna radost je to, velika in globoka kakor srce človeško.

"Ali si prišel?... Da si le prišel, da si le prišel, da si le prišel..."

PODOBE IZ SANJ

Spisal: Ivan Cankar

Te "Podobe iz sanj" so bile napisane v letih strahote 1914-1917. Zato je razumljivo, da marsikatera beseda ni tako postavljena, kakor bi po vsaj pravici morala biti, in da je marsikatera zasrta in zabrisana. Vendarje pa naj ostane vas, kakor je bilo; za ogledalo teh težkih dni in za spomin.

Jesen 1917.

IVAN CANKAR.

RANJENCI.

Ob večerni zarji, v prijetnem spomladanskem hladu je vedrila na vrta za bolnišnico družba ranjencev. Nekateri so sedeli na klopih pod drevjem, ki je bilo še golo in premraženo in je komaj poganjalo popje, drugi so se izprehajali med gredami, stali v gručah na pesku in kramljali veselo. Ta je imel ovito glavo, oni je nosil roko v prevezi, šepal je sključen ob palici, vsi pa so se zaupljivo gledali zdravju v gorko lice in so bili dobre volje. S praga sem se oziral po vrta in na ono stran, da bi kje ugledal ljubi obraz prijatelja, ki sem ga iskal že dolgo; ni ga bilo. Ali ko sem se oziral, se je pripetilo mojim očem nekaj tako čudnega, kar se primeri časih edino v sanjah: sanjalo se mi ni; bdeč sem stal ob svetlem in jasnem večeru na pragu tega prostora vrta in kar sem videl, je bilo tako resnično in telesno, da bi bil lahko s prstom otipal. Ugledal sem namreč ves osupel, da nosijo ranjenici prozorne bluze in pod temi prav take srajce. Prozorna pa je bila tudi koža, tako da je bilo srce popolnoma razodeto in golo. Spreletel me je prav poseben občutek, otroškemu sramu podoben; rad bi bil obrnil glavo v stran, rad bi bil šel, pa se mi nikakor ni dalo; strmel sem zamaknjen tja, od srea do srea. Tedaj sem videl, da nobeno teh res ni bilo zdravo, vsa so bila ranjena in razbolela. Nekatero je imelo široko in globoko rano, presekano je bilo kar na dvo-

je in je kazalo očitno vse hrame črnih bolečin, kakor da bi se bili porušili zidovi hiše in bi se nastejaj odprle skrite izbe, polne grozot in bridkosti. Tam je bilo mlado srce, ranjeno samo narahlo, toda ranjeno za zmerom; prav na sredi se je bila strdila drobna kapljica krvi in je bila črna solzi podobna. Mnogim se ni poznala na zunaj nikakršna rana; le čudno zgrbljena so bila, izžeta in ohlapna, in koža ni bila živoreča, temveč motna, zamazano modrikasta, kakor da se je bila kri zasirila v njih. Tudi jih je bilo nekaj takih, ki so nosila en sam madež, zamolke pogo, nagnusnemu pljunku enako, ki se je bil vtisnil tja na vekomaj, kakor kamen. S takimi sreči so hodili ranjenici po vrta, sedeli na klopih, razgovarjali se glasno in prijazno, smejali se celo, in nikogar ni bilo sram, kakor da bi dru drugemu ne videl skozi prozorno bluzo. Ali so bile njih oči res ustvarjene drugače od mojih, ali pa so bili kakor vsi bolniki, da ne vidijo rane svojega bližnjega in se ne zmenijo zanjo. Od tam nekod, iz gruč obvezanih ranjencev, se je oglasila pesem.

"Oj ta soldaški boben..."

Otožno melodijo so spremenili v prešerno poskočnico, peli so neubrano in tolkli z nogami takt v pesek. V glasovih ni bilo nikakršne bridkosti, ne spomina vzdihla, obrzi, tudi tisti, ki so bili obvezani preko očesa, so bili veseli, skoraj razposajeni; kdor bi bil

čem po sestrici in po brateh, da bi se razveselil ob njih, se poigral z njimi. Nikoli ne — saj sem bil vedno pri njih, vedno sem igral z njimi, vedno se smejal z njimi...

Ne, nikoli ne! — Vse ono o daljnih, neprijaznih krajih, vse ono o mrzlih srečih brez sočutja in ljubezni, vse ono o izgnanstvu in samotni in zapuščenosti — sanje so bile, hude in mučne, a neistinite in grde in lažnjive sanje. In vse ono o zmotah in grehah — saj ni resnice, nikoli bila ni! Nikoli mi ni stopila noga na stranpoti, nikoli ne! Proti svetliščem je hodila vedno, proti nebesom in proti Bogu in z Bogom ob strani je hodila vedno. Vse drugo so bile le grde prevare, hudobne sanje...

Dete sem, otrok. Ob meni je mladost: zlata, srečna, neomadeževana in sveta mladost. In vse je še pred mano: vse lepo življenje, dolgo in solčno, s stoterimi lepimi upi, s tisočimi velikimi deli, s tisočero srečo.

Dete sem, otrok — z dušo, spleteno iz blestečih solnčnih žarkov; in vse je še pred mano. — Ob mizi sedimo v domači sobi: oče, resen, a dober, mati, vesela in srečna, sestra in bratec in jaz — vsi majhni in vsi z nedolžnimi očmi, s smehljajočimi usti in veselim, srečnim obrazom. Kako tudi ne bi bili veseli in srečni — v srečno čistost in svetlost, pred nami pa je še vse, vse lepo in dolgo življenje s stoterimi smelnimi upi, s tisočimi velikimi deli, s stotisočero srečo...

In vse svet je tako lep in solčen, brez vsega mraka, brez vse teme in brez vse hudobije je. In tako neizmerno vesel in prazničen je, na čast in veselje nam, ki sedimo ob mizi skupaj, radostni, smejoči se, vsi mladi — sami otroci, sama brezskrbna deca s čistimi senci in z angeljsko svetlimi dušami.

Hipoma pa pride od nekod, kakor tat se priplazi od nekod. In prime me za ramo in me stresne trdo in neusmiljeno roko. Vztrepetam in se ogledam plah — in glej, vsa lepota zbeži nenadoma, in zbeži vse veselje in vsa radost, popolnoma nič je ne ostane ob meni.

Bile so le sanje, sanje o moji zlati mladosti. Ah, kje je že ta mladost! Kje je rodna hiša, kje tiha domača izbica, ki smo poseleli znanj mimo plota, bi se mu zdelo, da poslušam pesem z vrta kramle, ne bolnišnice. Jaz pa sem videl, kako so se pod blaznami vila in krčila razvnela, splahnela srčala in njej za mizo: oče, mamica in mi deca, vsi praznično veseli, utešljivo...

ca, kako je tista drobna črna solza na mladem srcu unenadoma zadelala in se orecila, kako je iz tiste nastejaj odprte rane kapalo v tak tu, kakor je velevala pesem, in kako se je nagnusni madež sam izpremenil v široko rano, tako živo, kakor da je bila zadana šele sinoči. Ves presunjen od žalosti sem se obrnil stran ter stopil na cesto.

Na cesti je bil že mrak, tisti pusti, megleni, dušični, ki ne rosi mehko in miho z neba, temveč puhti težko z močvirja. Srečaval sem ljudi; ali gledal sem v tla, nisem se ozrl nikamor, ne pozdravil nikogar, ker sem se v svoji blodnji bal prozornih sukenj ter ranjenih, izžetih, oskrbnjenih src pod njimi. Hitel sem po bližnjem, da sem prej prišel do svoje samote.

Ali ko sem prižgal svetilko ter se ozrl po izbi, sem občutil strahoma, da nisem sam. Gole stene so gledale name, so govorile z mano; pogled je bil tih in žalosten, zamolklo so bile besede, mukoma iztisnjene izpod bolelosti. Tista ranjena srca, izžeta, so me spremljala ves čas po cesti, nazadnje so se zaprla z menoj v to mojo samotno izbo in so mi bila tako blizu, da sem slisal razločno njih težko, bolno dihanje, razumel njih šepetanje — tako šepetajo umirajoči, ko jim ustnice že trde in razpokane; razume jih le oni, ki je sam že gledal smrt.

Kadar se prikaže pred mojimi očmi groza dreva v vsi svoji goloti, napravim kakor prestrašen otrok: zatisnem oči z dlanmi in si mislim, da je onstran dlanj spomladansko solnce, veselje in blagor. Zatislil sem oči: "Pridi mladost, ti daljna, svetla, vrni se!" Solnčni dnevi iz davnine, rosite mi svojo čisto zarjo, ure nedolžne, jasne, dajte mi tolažbo v tej sili!"

Prišla je mladost, kakor sem jo poklical, prišla s odnevi ljubezni in nekajenega veselja, prišla ure brez zlega. Živa bitja, mlada dekleta, ki so mnogokaj, kadar mi je bilo tesno in samotno pri duši, hodila k meni v vas, belo oblečena, s cvetjem ovenčana, smeh in radost na licih, in so mi prepevale pesmi o časih, ki so bili in ostanejo na vekomaj. — Družice, kdo vas je rani, kdo vas je žalil? — Prišle so ubogljive, prijazne, ali spoznal sem jih komaj. Počasi, truden, omahujoč je bil njih korak, nič več lahota korak mladosti; ozka in usehla so bila lica, ne smeha, ne radosti ni bilo na njih; oči, te dobrotne, so poskušale, da bi se smehljale meni v tolažbo, ali ni se jim dalo; in židani solni in belo oblačilo in cvetje v laseh, vse je bilo kakor neprimerna predpustna šala, kakor svatba nedolžnega starca. — Kdo vas je rani, kdo vas je žalil, ve hčerke mojeja srca? — Pogled se sam: tudi ti nosiš prozorno suknjo in pod to suknjo ranjeno, izžeto, omadeževano srce, ki nikoli več ne bo zdravo, nikoli več čisto, veselo brez zlega!

Zakaj, o gorje; za to črno rano ni bolnišnice in ne zdravnika na svetu! —

Vsi božično radostni...

V tujem svetu sem zdaj. In ta svet je tako velik, da se izgubljam v njem; in tako mrzel je ta svet, da mi ne ogreje v njem nikoli nihče srca z žarom toplega sočutja, s plamenom istinite in nesebične ljubezni. Neizmeren je ta svet in ves trd in sovražen je, brez ljubezni in brez sočutja in brez vsega usmiljenja.

Izgnan sem izpod rodnega krova, vržen v trdo življenje, med ljudi brez sočutja in brez usmiljenja in brez ljubezni... V tem svetu mi ne poboja nikoli bolnega čela draga, mehka roka. Ne govori mi nikoli sočutna duša tolažečih besed — med mračnimi in samotnimi ljudmi spem svojo pot — z mračno dušo in s pekočo vestjo: življenje v tujini mi je naprtilo nanjo težko breme velikih zmot in grehov...

Izgnan in zavržen in kakor proklet — kakor človek, ki stopa med samimi grobovi, grobovi mladost, ne sreče, grobovi nekdajnih upov in nad — in plaka bolestinu in neizumljivo... (Dolje prihodnje)

ADVERTISEMENTS.

SLOV. NOTARSKA PISARNA

Anton Zbašnjik

soba 102 Bakewell Bldg., Pittsburgh, Pa.

Notar Public in West Va.
Izdeluje raznovrstne notarske dokumente, kot na pr. pooblastila, kupne pogodbe, potobnice, zaprisežene izjave in prošnje za dobavo svojcev iz starega kraja. Preiskuje lastninsko pravico zemljišč tu in v starem kraju, posreduje v tožbenih zadevah med strankami tu in v domovini. Izdeluje prevode iz slovensčine na angleški jezik, ali obratno, tolmachi na sodnih ali pri kompenzacijskih razpravah in daje vsakovrstne informacije za stonit. Cene nizke, delo točno in pravilno.

Dr. Koler

SLOVENSKE ZDRAVNIK

638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik. Specialist v Pittsburghu, ki ima 24-letno prakso v zdravstvu vseh možnih bolezni.

Zastupljenje kr. v. zdravi v glavnem mestu, ki za je izmenil dr. prof. Erlich. Če imate mogoče ali mahuške bolezni, v grlu, izpušča je las, bolečine v kosteh, pridite in izišite vam bomo kri. Ne čakajte, ker ta bolezen nalez.

Vse možne bolezni zdravim po obojestrani metodi. Kakor hitro opazite da vam preneha zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jas vam ga bomo soproj povrnili.

Hydrocol ali vodno kilo odpravim v 24 urah in sicer brez operacije. Bolezni mehurja, ki povzročajo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, odpravim s gotovostjo.

Revmatizem, tiganje, bolečine otekline artritisa, škrofile in druge bolezni, ki nastanejo v ledveni sili, ki jih zdravim v kratkem času in ni potrebno ležati. Nekateri drugi zdravniki rabijo tolažbo, da vas razumejo. Jas nam je iz starega kraja, zato vas lažje odpravim, ker vas razumem slovenski. Izdane ure: ob delavskih od 8. do 8. Ob nedeljah od 9. do 8.

WASS WASS WASS WASS WASS

Kako se zrači.

Da je uspešnost zagotovljena, je treba delavnice oziroma tovarno dobro zračiti.

Najbolj uspešne načine zračenja je videti v izložbah The New York Edison Company, Irving Place in 15. cesti od 20. do 25. junija.

73stopnina prosta.

The New York Edison Company

At Your Service

General Offices: Irving Place and 15th Street

Podružnice, kjer se prodajajo in kjer so na ogled električne priprave, namenjene za udobnost občinstva.

20 Norfolk St	124 West 42d St	362 East 149th St
10 Irving Place	151 East 86th St	555 Tremont Ave
	15 East 125th St	

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street, New York

GENERALNO ZASTOPSTVO

Jadranske Banke

in vseh njenih podružnic.

Jugoslavija:

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

Italija:

Triest, Opotija, Zadar.

Nemška Avstrija:

Dunaj.

Izvršuje hitro in poceni denarna izplačila v Jugoslaviji, Italiji in Nemški Avstriji.

Izdaja čeke v kronah, lirah in dolarjih plačljive na vpogled pri Jadranski banki in vseh njenih podružnicah.

Prodaja parobrodne in železniške vožne listke na vse kraje in za vse črte.

Izstavlja tudi čeke plačljive v efektivnem zlatu pri Jadranski banki in njenih podružnicah s pridržkom, da se izplačajo v napoleonih ali angleških šterlingih, ako ni na razpolago ameriških dolarjev v zlatu.

Zajamčeni so nam pri Jadranski banki izvanredno ugodni pogoji, ki bodo velike koristi za one, ki se bodo posluževali naše banke.

Slovenci, prijatelji in posnavalet naše banke so vlijudno naprošeni, da oponsorijo na ta naš oglas svoje znanee iz Hrvatske, Dalmacije, Istre, Goriške in Črnogore.

FRANK SAKSER STATE BANK

FRANK SAKSER, predsednik

